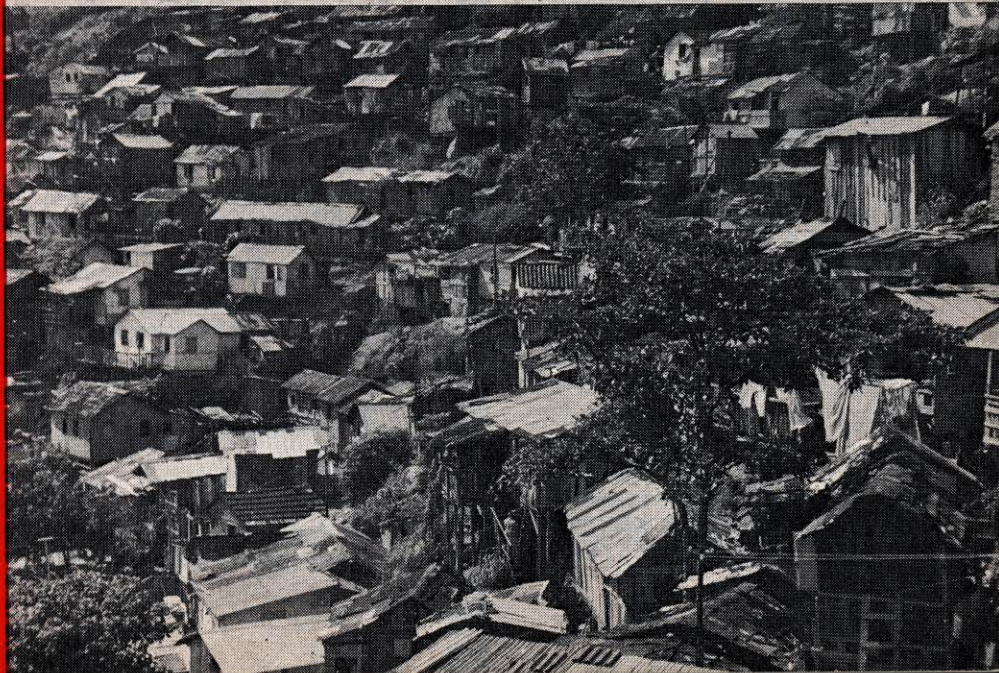

ny verden

24-01-062

TIDSSKRIFT
FOR MORALSK
OPPRUSTNING

NR. **2** 1973

Forsiden:

Det har foregått en sosial revolusjon i det stille i slummen i Rio. Ca. halvparten av innbyggerne har flyttet inn i nye boliger de siste årene. Se artikkelen på side 8.

Å være seg selv nok

«Nordmennenes svakhet er at de er seg selv nok,» sa en kjent finsk kunstner nylig.

Et ekko av hans ord kom fra en indisk fremmedarbeider som forleden var på besøk i et norsk hjem. «Det er meget vanskelig å være blant de svake og hjelpeløse i et land som er så materialistisk som Norge,» sa han.

Han siktet til hans egne forgjeves forsøk på å skaffe seg en bolig. Når fargede utledinger svarer på hybel-annonser i avisene, er svaret nesten alltid nei. Han mente også at det var vanskeligere for dem enn for norske å få gjen- nom sine rettigheter på arbeidsplassen.

Verden rykker oss inn på livet. Det er ikke bare Uganda- asiatenes og pakistanernes nærvær som tyder på det. På neste side omtales den store FN-konferansen om kolonia- lisme og apartheid som skal finne sted i Oslo i april. Ledere for en rekke afrikanske frigjøringsbevegelser deltar.

De blir neppe ringaktet som mange av fremmedarbei- derne. Det blir mottakelser og taler og forsikringer om støtte. Men hvor langt går vår støtte egentlig?

Å ta verden inn i sitt hjerte er noe praktisk. Det har å gjøre med den måten vi lever på hver dag.

Kjærlighet er den største kraft for rettferdighet. Den vemmes ved undertrykkelse og lidelse. Den er også udele- lig. Når den er ekte vare, omfatter den de nærmeste og de fjerneste.

Den utelukker de undertryktes hat så vel som de vel- stiltes likegyldighet. Og den gjør det umulig å være seg selv nok.

Et livsmønster bygget på omsorg ville være Nordens beste gave til både det sorte og hvite Afrika. Og til dem som kommer for å arbeide for oss.

Norden og Afrika

Av Keld Jørgensen, København

Norden er engageret i Afrika på mange måder, gjennom mis- sion og Ulandshjelp.

Nu er en ny fase i utvikling, engagement i oprørsbevegelser. Flere nordiske regjeringer yder nu humanitær hjelp til disse be- vægelser i de portugisiske om- råder, og også det sydlige Af- rika er jo aktuelt i dette spørgs- mål.

Den 9—14. april er der be- rammet en konferanse i Oslo, hvor en rekke frihedsbevægel- ser vil være representert. Kon- ferencen er arrangeret af OAU — den afrikanske enhedsorga- nisation. De nordiske regerin- ger vil sammen yde bidrag til frihedsbevægelsernes deltagelse, mens FN står for det tekniske oplæg. Konferencen skal drøfte kolonialisme og apartheid.

Den berammede konference

er en betimelig anledning til at reise spørsmålet, hvordan vi bedst medvirker til frihed og en sund utvikling i dette store kontinent.

Vi i Norden har en dybfølt længsel efter at kunne se alle folk i Afrika som frie, selvstæn- dige mennesker. Vi ønsker også af al evne at medvirke til at den afrikanske befolkning i den syd- lige del af kontinentet kommer til at stå på like fod i alle for- hold med den hvide befolkning, og således få gengivet den vær- dighed, som er menneskets ret.

Skubbet i baggrunden

Men spørsmålet om under- trykkelse må også ses i en stør- re sammenheng end sort og hvid. I næsten hvert eneste af- rikansk land, jeg har besøgt, er

Under langvarige besøk spesielt i Nigeria, Etiopia og Kenya har forfatteren lært forholdene å kjenne i den post-koloniale de- len av Afrika. Spørsmålet om un- dertrykkelse må ses i en større sammenheng enn sort/hvit, hev- der han, og gir eksempler på en holdningsforandring som gir håp for hele kontinentet. Hva har vi i Norden å tilby i så måte?

der store befolkningsgrupper, som føler sig undertrykt af and- re større grupper eller stam- mer. Flere afrikanske ledere har da også givet udtryk for, at der er meget, der må ændres i de afrikanske lande for at de med den rette augtoritet kan appel- lere til de ledende i de sydlige stater om at ændre deres hvide overherredømme. Disse røster er mere og mere blevet skubbet i baggrunden. Men det gør ikke dette spørgsmål mindre aktuelt. Det må være Nordens opgave at være opmærksom på alle om- råder, hvor befolkningsgrupper bliver undertrykt, og konferen- cen i Oslo skulle være en anled- ning til at bringe vore egne er- faringer om tolerance overfor mindretal og respekt for deres rettigheder frem.

Men Oslokonferencen må na- turligvis forventes først og fremmest at beskæftige sig med situationen i de sydlige lande.

Med min egen baggrund som student under besættelsen er det let at forstå afrikanske ven- ner, som nu ikke ser anden ud- vej end med magtanvendelse at

Med alt sitt i en koffert

Av sivilingeniør Steinar Nøvik

gøre ende på den umenneskelige apartheid.

Alligevel trønger spørsmålet sig ind på mig, om der ikke findes en anden måde at gjøre ende på disse uretfærdigheder. En årsag er nok, at jeg havde mange venner i Nigeria på begge sider af konflikten — nogle blev dræbt, mange gjennomgik store lidelser. Bagefter måtte jeg spørge mig selv om resultatet kom til at stå i forhold her-til.

Større realisme

Det er også en ting at tale i en fredelig stue eller mødesal om en voldelig aksjon i et andet land. Det er straks noget annet at se de uskyldige ofre for en sådan aksjon — børn som har mistet forældre eller fått forligheden beskadiget. Når man oplever det på nært hold, bliver man besjælet af en sterk følelse af, at der må og skal findes en anden måte at løse disse spørsmål på. Vi kan være enige om, at de må løses, og at de skal løses og det i nær fremtid. Men vi må gå meget mere ind i spørsmålet, hvordan det skal ske.

De sidste års begivenheder i Afrika med blodige konflikter mellom personer og stammer viser, at hvis ikke menneskelige drivkrefter som had og frygt bliver forandret, er hjelpeprogrammer og økonomisk hjelp ofte forgæves.

Forts. side 11

Steinar Nøvik var fra 1966 til 1970 instruktør ved en landbruksmaskinskoole i Kenya. To av disse årene var han utsendt av Det norske Fredskorps.

«Selv om en blir kastet ut av svigermoren kan en fortsette å være glad i datteren,» var svaret jeg fikk, da jeg bemerket at han fremdeles gikk med Uganda-slips. «Enkelte har foreslått at jeg skal slutte å bære det, men hvorfor skulle jeg det?» sier han med et sjarmerende smil.

Mannen med slipset er en av de henimot halvannet hundre asiater som kom til Norge en mørk, våt og kald kveld i begynnelsen av desember. De var blitt kastet ut av det deilige, solrike Uganda.

Ikke uten vanskeligheter

Han er en ung mann. Gift. Har kone og en fem år gammel datter i flyktningeleir i England. En av hans venner er i samme situasjon. En annen har kone og tre barn i India, hans bror er havnet i Canada, andre nære slektninger i Amerika og England. En tredje er her med sin sønn, mens en annen sønn er i India og konen og to døtre er i England.

Slik kunne en fortsette, bare

blant de Uganda-asiater som er kommet til Norge. I alt måtte rundt 60.000 reise over hals og hode. De etterlot forretninger, hus, biler, klær og alle kjæringene de i mange tilfelle hadde brukt hele livet på å skaffe seg. En koffert på tyve kilo var alt de fikk med.

Etter et intenst norsk-kurs går de nå ut i arbeidslivet. Mange spørsmål melder seg i forbindelse med denne omplantningen. Uten vanskeligheter blir den nok ikke. Hvordan det skal gå vil avhenge både av deres egen innstilling og av holdningen til deres nye norske medarbeidere.

I egne øyne er vi nordmenn kjemisk fri for rasediskriminering. Det holder sikkert stikk så lenge vi ikke har noen annen rase blant oss. Nordmenn i utlandet er imidlertid ikke alltid fri for fenomenet, hverken på land eller sjø. Foreløbig er de nyankomne asiaterne fulle av lovord over den mottagelse de har fått. Det er en utfordring til oss å leve opp til dette førsteinntrykket.

De bringer med seg kulturformer og religioner som er fremmede for oss — turbaner og sarier, hinduisme og muhammedanisme. Det er et foretaksomt folk. En av mine venner, som er skredder, har alt skaffet seg en stor brukt symaskin hjemme. Den skal brukes til ekstraintekter etter at dagens vanlige arbeid er slutt.

Ankomsten til Norge.
Foto: Bergens Tidende.

Fremdeles er det Uganda som opptar sinnene, de lytter til BBC og finkjemmer engelske aviser etter de siste nyheter. I forhold til Amin har Korvald foreløbig null interesse, men med tiden vil nok interessen flytte seg mer over på norske forhold.

«Jeg har et problem,» sa en av dem da vi satt i hans leilighet i en fjorten etasjers drabantby-blokk. Det var sparsomt med møbler, og to av husets folk måtte sitte på gulvet da også et par andre asiater dukket opp i løpet av kvelden. Men det var ikke knappheten på stoler som var problemet. «Før bodde jeg i en småby ute på landet og der kjente jeg alle. I denne blokken vet jeg at det bor folk rundt meg på alle kanter, men jeg kjenner ingen av dem — ja,

jeg ser dem aldri.» Det er kanskje ikke så lett for ham å ringe på hos naboene. Det er i alle fall lettere for dem å ringe på hos ham.

Statsborgerskap

Er det noe mer vi kan gjøre for de fremmede enn å invitere dem inn på kaffe (eller te!) og gi dem vennskap? Dersom vi kan hjelpe våre nye asiatiske venner til å se realistisk på seg selv og sitt ansvar i verden, tror jeg det kunne bety mye. I den nåværende situasjon kan en selvsagt bare med stor varsomhet reise spørsmålet om de selv har noe av skylden for det som har skjedd og skjer med dem i Øst-Afrika. Den som er blitt sparket brutalt ut av lan-

det og har mistet alt, har ikke lett for å forestille seg at han selv kan ha noe av skylden for det.

Kunne situasjonen vært en annen om flere av asiaterne hadde identifisert seg med sine afrikanske hjemland på godt og vondt og tatt på seg ansvaret for dem?

Selv traff jeg folk i Kenya som hadde tatt skrittet fullt ut da landet ble selvstendig. De ble statsborgere og bestemte seg for å bidra sitt til å utvikle landet til beste for alle. Men de fleste i samme situasjon foretrakk som kjent den sikkerheten som lå i å ha et britisk pass, og forble derved utlendinger selv om de hadde bodd i Øst-Afrika hele sitt liv.

Forståelig, muligens, men ikke uvesentlig.

En frihetskjemper dør

Ahmed Emin Yalman

«Du og Jawaharal Nehru kunne knive om hvem som har sittet flest år i fengsel,» sa historikeren Arnold Toynbee en gang til sin venn dr. Yalman.

Pressefriheten er på retur i verden, heter det i en rapport fra Det internasjonale presseinstitutt. Få har kjempet hardere for pressefriheten enn den tyrkiske redaktør Ahmed Emin Yalman, som døde i desember.

Yalman var liten av vekst, men en gigant i pressen verden. Hele livet og i årevis under despotiske regjeringer fortsatte han sin kamp. Utallige ganger satt han i fengsel. I 20 år var han redaktør av Tyrkias nest

største avis *Vatan*, og i 13 år styremedlem av Det internasjonale presseinstitutt.

Yalman var også en overbevist forkjemper for Moralsk Opprustning, som han kalte «en Noas ark for menneskeheten». Etter et av hans besøk i Caux skrev han en serie på 13 artikler om MRA.

Forsoning mellom Tyrkia og Hellas lå ham særlig på hjertet. Da de to land var nær krig over Kypros i 1958, reiste han til Athen og skrev artikler i den greske pressen om alt de to land hadde til felles.

En lederartikkel i *London Times* i 1960 fastslo: «Sannsyn-

Dr. A. E. Yalman.

ligvis blir ingen tyrker så respektet av alle befolkningsgrupper på Kypros som dr. Yalman. Hans balanserte og forsonende journalistikk om Kypros og forholdet mellom Tyrkia og Hellas ansees for å ha bidratt til den atmosfære som gjorde Zürich-avtalen (om Kypros) mulig.»

Jeg prøvde å myrde Yalman

Av advokat Huzeyn Uzmez, Ankara

*Nedenstående artikkel er hentet fra den tyrkiske dagsavis *Milliyet* (Nasjonen), som offentliggjorde den den 31. desember 1972. Forfatteren tilhørte som ung en høyre-radikal gruppe, og oppnådde nesten å ta livet av Yalman i 1952.*

Jeg møtte ham første gang for 20 år siden. Jeg var da en 18 årig gymnasiast og var overbevist om at Yalman måtte drepes. Han var ankommet i Malatya (i sentral-Tyrkia) sammen

med statsministeren. Like før midnatt lykkedes det meg å komme i nærheten av Yalman, og jeg skjøt ham seks ganger.

Men han overlevet. Etter å ha ligget bevisstløs i to dager, ba han om å få hilse på meg. Han var meget svak, men snakket om min mor som arbeidet i en fabrikk for at jeg skulle få en utdanning. «Jeg takker Gud for at jeg overlevet,» sa han, «men jeg sørger over de årene av Deres ungdom som går til spille.» Hans ord gjorde inn-

trykk på meg, men jeg kunne fremdeles ikke tro på ham.

Jeg fikk 20 års fengsel. Jeg ble bragt fra by til by, fra fengsel til fengsel. Men jeg nektet å akseptere at jeg hadde gjort noe galt.

Åtte år senere gikk det rykter om et amnesti. Men Yalman var en mektig mann, og jeg var sikker på at han ville forhindre det. En morgen fløy døren til min celle opp, og en venn viftet med en avis. Det var *Vatan*, og under en stor overskrift, «Uzmez fortjener tilgivelse», ba Yalman om at jeg skulle bli satt fri.

Kort etter kom han til fengslet i Izmir og besøkte meg. Han hilste meg som en gammel venn, og snakket om min mor, som ennå arbeidet i fabrikken.

Møte i Johannesburg

Svarte og hvite fra forskjellige deler av Sør-Afrika møttes i Johannesburg ved årsskiftet, i folkets hus i den fargede bydelen Kwa Thema. Lederen for 10.000 afrikanske lærere, E. M. Kumalo, talte ved åpningen av møtet om behovet for «en visdom større enn vår egen», for å kunne løse menneskehetens mange problemer. Konferansen ble organisert og ledet av afrikanere fra Kwa Thema.

Orkesterlederen og saxofonisten Samuel Pono fra Queens-town fortalte om de store forandringer som har funnet sted i hans distrikt etter at en råd-

giver for Ciskei-regjeringen, frøken E. M. Mzazi, kom tilbake fra MRA-sentret i Sveits i september ifjor. «Hun sammenkalte noen av oss yngre menn og utfordret oss til å ta opp denne kampen,» sa Pono. «Jeg pleide å drikke en hel del og hadde mye gjeld. Vi var alltid på etterskudd med husleien. Jeg bestemte meg for å snakke ærlig ut med min far og fortelle ham hva jeg virkelig tjener istedenfor halvparten av beløpet. Til min forbauselse var han ærlig mot meg. Vi ble enige om å slå sammen inntektene våre, og nå har vi betalt hele gjelden — vi har til og med penger i banken.

Det er dette vi trenger i mange hjem i Queenstown.

«For oss svarte er tiden nå kommet. Spørsmålet er hva vi selv vil,» sa Billy Marivate, en student fra Turfloop-universitetet, som er et kjent urosentrum. «Skal vi gjenta de samme feil som andre har gjort?»

Jeg trodde en stund at vår hovedoppgave er å bringe svarte og hvite sammen i enighet. Men da jeg besøkte andre deler av verden, gikk det opp for meg at det ikke er nok. Vi må gi ny retning til tenkningen i hele verden.»

Han gratulerte meg med at jeg forsøkte å fullføre min utdanning i fengsel. Jeg sa: «Siden jeg var helt oppriktig i min overbevisning om at De måtte dø, angrer jeg ikke på hva jeg gjorde. Men etter å ha lært Dem å kjenne, forstår jeg at det var en feil.»

Stadig fanatisk

General-amnestiet i 1960 halverte min dom, og etter ti års fengsel ble jeg satt fri. Men det var vanskelig å være fri igjen. Jeg gikk til forelesninger i juss, men hadde ingen penger og ingen jobb.

I fengslet hadde jeg skrevet en bok, og Yalman var ivrig på at den skulle offentliggjøres. Boken inneholdt mange av mine

tidligere standpunkter, hvilket jeg var for stolt til å advare Yalman om. Etterat han hadde lest boken, skrev han til meg: «Jeg er meget skuffet. De kunne være en progressiv og frihetsvennlig leder. Boken Deres er full av hat og fanatisme.»

En stund trodde jeg dette betød slutten på forbindelsen med ham, men så hjalp han meg til å få et stipendium. For et trist sammentreff det var at han døde samme dag som jeg åpnet mitt advokat-kontor i Ankara.

Hvor mange av oss er i stand til å vinne våre fienders hjerter som Ahmed Emin Yalman gjorde det. Yalman var en følsom, god og beskjeden mann. Jeg misunner ham hans storhet.

Påske i Paris

En påske i Paris skulle være fri-stende for enhver student. De franske studentene som planlegger en studentkonferanse i den franske hovedstaden i dagene 16. til 20. april har imidlertid noe mer enn fornøyer i tankene.

«Slik jeg er, slik blir også samfunnet,» slår de fast i innbydelsen. «Vi snakker en hel del om levestandard, men har ikke den måten vi lever på innvirkning på våre land? Eller på dem omkring oss? Eller på Den tredje verden?»

Studentene vil utforske mulighetene for en omformning av samfunnet gjennom en omformning av menneskers motiver og holdninger. De innbyr lærere, fagforeningsfolk, industriledere og politikere til diskusjonene.

Sør-Amerika

"søker en ny sosial livsform"

«Dagens verdensbilde består av et dekadent borgerlig system på den ene side, et byråkratisk marxistisk system på den andre siden og Den tredje verden midt imellom.

Vi fra Peru har reist flere tusen kilometer på egen bekostning til denne konferansen fordi vi ser et svar til våre problemer i Moralsk Opprustning. Vi er ikke bare interessert i å diskutere problemene, vi søker en ny sosial livsform som kan skape et nytt samfunn.»

Ordene kom fra Enrique Tamashiro, Peru, som i flere år har stått i nær kontakt med de revolusjonære bevegelsene i Latin-Amerika. Han talte ved en konferanse i det sør-amerikanske MRA-sentret i Petropolis, Brasil, en times biltur fra Rio de Janeiro. I ti januardager møttes der arbeidere, forretningsfolk og studenter fra syv sør-amerikanske land og representanter fra en rekke land i Europa, Afrika og Asia.

Initiativet til konferansen kom fra havnearbeidere og tidligere slumboere i Rio de Janeiro. Det er folk som har eksperimentert i mange år med den nye sosiale livsformen som Ta-

mashiro etterlyste. Og de har opplevet en dramatisk bedring av sine egne livsvilkår.

De oppnådde i sin tid å få slutt på stiden mellom to rivaliserende fagforeninger i havnen, noe som igjen ledet til det første demokratiske fagforeningsvalg blant havnearbeiderne i Rio.

Samlet aksjon for første gang

Overført til slum-områdene, de såkalte «favelas», ledet havnearbeidernes erfaringer og arbeidsmåte til resultater. På den tiden bodde det 1,2 millioner mennesker i Rio-favelas, de fleste uten de enkleste sanitære innretninger (i likhet med nær 30 millioner andre sør-amerika-

nere). Luis Pereira, lederen av en «favelas-føderasjon», forteller hvordan to fraksjoner av slumboerne bekjempet hverandre med pistoler og kniver, mens folk ble lurt til å forlate sine hjem av en korrump «favela-boss».

Moralsk Opprustning kom inn i bildet da en annen favela-leder valgte en ny kurs og innrømmet sine misligheter. Man gikk for første gang til forenet aksjon mot problemene og overfor myndighetene. En nasjonal husbank ble opprettet. Alle innbyggerne i Pereiras distrikt har nå ordentlige boliger som følge av dette. Fra Rio-slummen som helhet har ca. halvparten av innbyggerne fått annet husvære, enten gjennom fellesinnsamling for å kjøpe grunnen der skurene var satt tilfeldig opp, eller

ved bygging av helt nye kolonier.

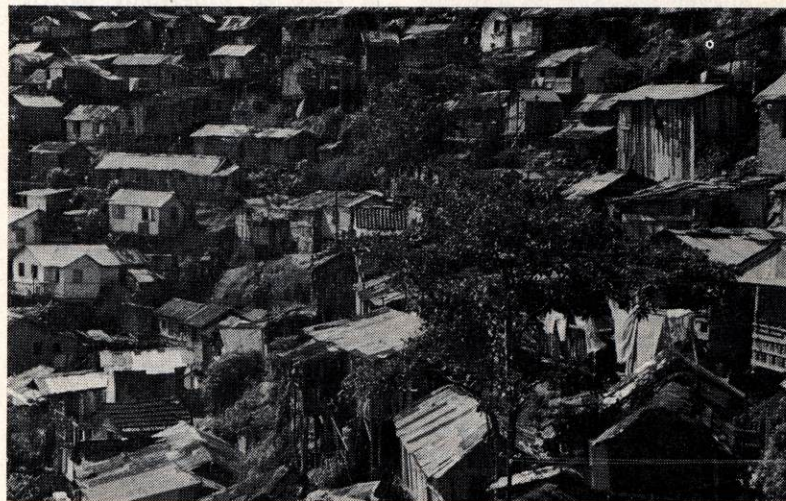
«Svart-hvitt-boka», «en håndbok i revolusjon» skrevet av britiske studenter og skoleungdom i samarbeid med forfatteren Garth Lean, kom ut på portugisisk før konferansen i Petropolis og trykkes nå på spansk i Buenos Aires. «Vi trenger den, sa en 17 år gammel datter til en av havnearbeiderne, og fortalte hvordan den hadde hjulpet en av hennes venner som var i store vanskeligheter.

Ungdom fra seks latin-amerikanske land talte ved konferansen. «Vi i min generasjon er ofte fulle av begeistring, men vi mangler erfaring,» sa Stella da Motta Pereira fra Petropolis. «Eldre folk har erfaring, men de mister som regel sin begeistring. Her har vi møtt eldre mennesker som har både erfaring og begeistring.»

En ung pike fra Uruguay hadde nylig vært vitne til at en gutt fra hennes gate var blitt skutt ned og drept under regjeringens kampanje for å knuse Tupamaro-revolusjonen. Det ga henne mot til å handle. «Det er selvvisk å kjenne til en løsning og la være å gi den videre,» sa hun.

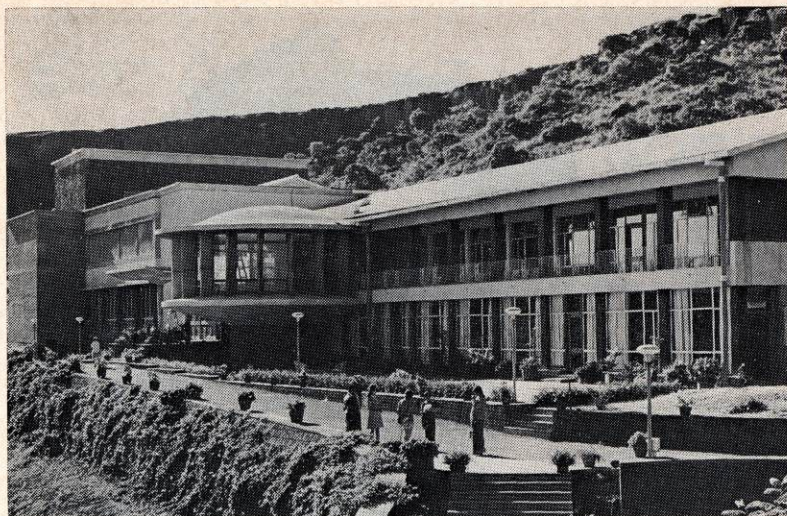
Souza er en av havnearbeiderne i Rio som tok initiativet til Petropolis-konferansen. Hans foreldre ble drept foran øynene på ham da han var ni år gammel. Han levet dag og natt med sin revolver, men la den bort da han fant en måte å forandre mennesker i stedet for å skyte dem. «Jeg vil gi mitt liv til denne revolusjonen,» sa Souza ved konferansen. «Jeg vil dø i kjærlighet og ikke i hat.»

Fra slummen

til nye boliger

Hovedbygningen står ferdig.

Panchgani:

Et skritt videre

Det var en intens aktivitet de siste dagene for å få alt ferdig i den nye konferansebygningen til åpningen av konferansen 20. januar, skriver Noni Segelcke, en av de tre norske som nå befinner seg i MRA-sentret Panchgani i delstaten Maharashtra.

Tredje byggetrinn ved sentret er fullført: to bygninger med sengeplass for 250, matsal, forsamlingssaler og et teater med 400 sitteplasser kan nå tas i bruk som et konferanse- og treningssentrum.

To nye flagg

Ikke mindre enn 25 nasjoner var representert på åpningsmøtet, leser vi videre i brevet fra Panchgani. Og naturligvis de forskjellige deler av India, in-

kludert en delegasjon fra Assam og den nye stat Meghalaya.

Bangladesh's nye flagg ble overrakt av landets vise-ambasador i India, H. E. Anwarul Huq. Flagget er grønt med rød sol, det symboliserer fruktbarheten og solen i landet, men den dyprøde solen symboliserer også alt blodet som er ofret for friheten.

Mr. Huq uttrykte takk for all den moralske og materielle støtte som så mange land har gitt Bangladesh og sa at «her i Panchgani finner jeg mennesker som ønsker å bygge en ny verden hvor menneskene kan leve uten frykt. Vi trenger et sted som dette for å bygge de rette forhold mann og mann imellom og mellom nasjonene.»

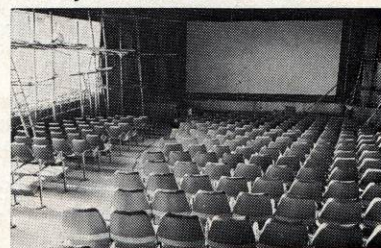
Foran ham i salen satt asiater av alle avskygninger: en

industrimann fra Iran og en kvinnelig rektor fra Kina. Fagforeningsfolk fra Calcutta, en melkeprodukt-ekspert fra Australia, landsby-bønder fra Assam.

Et annet land som nylig har fått sin uavhengighet er Papua Ny Guinea, og landets mester i 100 m. sprint, Vuatha Kapa, overrakte sitt lands nye flagg. Det er kommet en fargerik gruppe på 7 derfra, blant dem et ungt ektepar som har solgt alle sine eiendeler, som kjøleskap, radio og bil, for å skaffe penger til reisen.

Fra Japan kom sju representanter, ledet av en senator. Tidligere statsminister Kishi sendte følgende hilsen: «På tross av alle menneskers ønske om fred og fremskritt rår det fremdeles forvirring i Asia. Japans økonomiske vekst har dessverre forårsaket uro på visse hold. Hvis Moralsk Opprustnings ånd ble drivkraften for Japan istedet for profittmotivet, kunne landet oppfylle det store ansvar

Det nye teatret tar 400 tilskuere.

det har som en økonomisk velstående asiatisk stat.»

Laos' ambassadør i India var til stede og talte til konferansen. Han uttrykte håp om at man «med Indias og Japans hjelp vil kunne bygge en virkelig fred i denne delen av verden».

Europa har noe å lære

Folk fra byene og landsbyene omkring var invitert til den offisielle åpningen 22. januar, også alle arbeiderne som har vært med på byggingen, sammen med sine familier. Det var et farge-rikt syn å se dem samle seg utenfor, mennene i sine hvite dhotis og Gandhi-luer, andre med turban, kvinnene i fargerike saris — noen med barn på armen. Japanske kimonoer og europeiske nasjonaldrakter, vel 500 mennesker i alt.

Pressefolk, fotografer og fjernsynsfolk — pluss et indisk horn — var i full sving da Frederik J. Philips, styreformannen i det hollandske Philips-konsernet, klippet over båndet og erklærte bygningen for åpnet. Philips-konsernet har bl. a. skjenket endel av det elektriske utstyret til teatret.

«Europa kommer til å lære av dere i Asia,» sa den europeiske industrilederen blant annet. «Jeg ønsker at budskapet fra dette sentret kan nå menneskehjertene i Asia som regner i tørre daler.»

Norden og Afrika

Forts. fra s. 4

Men det vil kræve en større realisme af os. Vi må se hadet, frykten og selviskheden som ligeså virkelige onder som hungersnød, fattigdom og sygdom.

Vort virkelige ansvar må være at videregive vore bedste erfaringer om en radikal ændring uden vold af forholdene i vore lande og dem imellem.

Der findes mange eksempler. De nordiske arbejderbevægelser valgte deres evolutionære vej kort efter revolutionen i Rusland. De valgte en vej, som nogle mente var for langsom, men den viste sig at være effektiv. I det danske landbrug var det en af de mere privilegerede, godsejer Reventlow, som bragte de grundlæggende reformer for landbefolkningen, som blev basis for, at et landbrugsland kunne udvikles både økonomisk og senere industrielt.

Besøg i et kriseområde

Under vort sidste ophold i Afrika besøgte min kone og jeg et område hvor det spændte forhold mellem forskellige stammegrupper var stærkt udtalt. Hvor en større stamme har fået regeringsmagten og mindretallene føler sig undertrykt, er det flere steder kommet til sammenstød mellem lokale frihedsbevægelser og militære enheder.

En general blev dræbt. Soldaterne, som kom fra en anden stamme, blev opskræmt. I en

lille landsby var der bryllupsfest. Ved sådanne lejligheder fyres der ofte geværer af op i luften. Men den lokale garnison troede, det var en opstand. Landsbyen blev beskydt med morterer, og mange omkom i de brændende hytter med stråtage.

Han gjorde rent bord

En af vore venner mistede ved denne lejlighed 20 af sin familie. Han var ansat i en offentlig virksomhed i området. Han fortalte, hvordan han blev grebet af brændende had og hævnfølelse. Men han havde besluttet, at Gud skulle være rådende i hans liv. Han fik den tanke, at et sted må hadet og volden standse, om ikke tusinder andre skulle komme til at lide samme skæbne som hans familie. Og videre: at kristne som han på et helt anden måde måtte kæmpe for at det forkerte i samfundet blev ændret.

Det blev meget konkret for ham. I sit arbejde var han midt i et net af korrupsjon og selv med i det. Først gjorde han selv rent bord. Så tog han spørsmålet op på en konference med ledelsen. Han satte en forfremmelse på spil, men fik draget kamplinjen helt op på regeringsplan.

En lille niece, som havde mistet sine forældre og selv fået svære skudsår i benene, tog han til sig. Under hans omsorg blev

Forts. neste side

hun både helbredt og en glad, fri lille pige.

Gymnasiaster og lærerstuderende, som var optaget af en revolutionær udvikling i landet, blev flittige gjæster i hans hjem og grebet både af hans ånd og den dybere revolution, som de oplevede gennem hans handlinger. Et væsentligt spørgsmål for dem var naturligtvis, om det også kunde få indflydelse blandt de magthavende.

Det begyndte at ske: En politiker besluttede, at han under alle forhold ville turde sige, hvad han mente var ret. Han kom snart på en svær prøve. Ved en af frihedsbevægelsens attentater blev hans svigerfar og flere andre ledende mænd skudt ned i en butik på hovedgaden. Ved et følgende regeringsmøde, som han var indkaldt til, var den almindelige indstilling, at der måtte sættes ind med gengældelsesaktioner.

«Der var en ophidset stemning,» fortalte han mig. «Og det var ikke let at skulle komme med en helt anden mening. Men jeg var personligt kommet til den opfattelse, at vi på regeringssiden måtte gøre os klart, hvad årsagen var til denne dybe bitterhed i den anden befolkningsgruppe.» Han tog ordet og opfordrede indtrængende til ikke at iværksætte repressalier, men tværtimod foretage hjælpeaktioner, bygge dæmninger og overrislingsanlæg, så den svære arbejdsløshed i området kunne afhjælpes.

Han slog sig ikke til tåls

Det gjorde uden tvivl et stærkt indtryk, at netop den mand, som personligt havde lidt overlast, talte således, og uden virkning blev det heller ikke.

Men den tidligere minister slog sig ikke til tåls hermed.

En dag tog han os med til en gård, som han havde i et af de regnfattige områder. Takket være brøndboringer og overrisling var han nu ifærd med at få skabt en kvægbedrift i dette næsten ørkenagtige område.

Så førte han os til en klippe-slugt på ejendommen, hvor der i regntiden var et vandløb. Her kunne det naturligt blive et stort reservoir, hvis en mindre dæmning blev bygget i slugten. Det ville han nu gøre selvom han havde vand nok til eget brug i sine brønde. Det vil betyde, at de omliggende landsbyer kan få deres jord overrislet og derigennem få arbejde hele året for de to tusinde mennesker, som nu er arbejdsløse det meste af året udenfor den korte regntid.

Det lokale center for Community Development (kommunal udvikling) blev interesseret. Studenterne gik med liv og sjæl ind i denne opgave.

Den mere omfattende konflik i området er ikke blevet løst. Men slige eksempler kunde blive udgangspunkt for en løsning, som det tidligere er sket i Tunis og Marokko og i de senere år i Tyrol og Assam. Her ble lignende erfaringer hos enkelte mennesker kimen til et nyt åndeligt klima, hvori en løsning kunne vokse frem — således som ansvarlige ledere i disse lande selv har udtrykt det. I disse situationer blev der fundet en anden, mere effektiv vej end direkte voldsanvendelse til at gøre ende på undertrykkelsen, uden at modsætninger blev dækket over.

Med vor egen baggrund i Norden skulle vi have en særlig mulighed for at medvirke til at en løsning findes på denne måde i den afrikanske situation.

klippet

Statens overtakelse av produksjonsmidlene og privateiendommens avskaffelse er et forsøk på å overvinne fremmedgjeringen som særmerker det kapitalistiske samfunn. Men det er ingen garanti for at fremmedgjeringssprosessen stopper. På dette punktet var trolig Marx selv og hans ortodokse etterfølgere ofre for en illusjon.

Den historiske erfaring med sosialistiske revolusjoner viser at også det nye samfunn har en tendens til å fornekte seg selv. Det er det politiske og teknokratiske byråkrati som fratar dette samfunn dets menneskelige ansikt. Å overvinne den byråkratiske forstening er derfor det etterkapitalistiske samfunns store befrielses-spørsmål.

Professor Georg Henrik von Wright i Dagens Nyheter, Stockholm.

Hudson-instituttet . . . fastslår at Frankrike idag har Europas mest dynamiske økonomi. Instituttets Paris-direktør, Edmund Stillman, regner med at i 1985 vil Frankrike ha tatt igjen Sveri-

Kort nytt

Den siste av pionerene går bort

Det var en ukes landesorg i India da C. Rajagopalachari gikk bort ved årsskiftet. «Rajaji» som han kaltes, var «den siste av våre åndelige kjemper i India,» skriver R. M. Lala i ukeavisen *Himmat*.

Rajagopalachari var Indias første generalguvernør etter selvstendigheten og ble senere blant

annet innenriksminister. I mange år førte han sin kamp gjennom avisen *Swaraja*. Som 70-åring gjorde han come-back i delstatspolitikken og ble statsminister i Madras.

Den 94-årige pioneren var Mahatma Gandhis venn og medarbeider. Om Rajmohan Gandhis arbeid sa han en gang at «det er større og vanskeligere enn den oppgaven som Bapu (Mahatma Gandhi) og jeg tok opp i vår generasjon».

C. Rajagopalachari (t.h.) sammen med dattersønnen Rajmohan Gandhi.

MELBOURNE

Kim Beazley, undervisningsministeren i den nye australske labour-regjeringen, har tro på at Australias urbefolkning, australnegrene, har en avgjørende rolle å spille i Asia. Beazley talte ved avskjeden for en austral-asiatisk delegasjon til åpningen av MRA-sentret Panchgani i India i januar. Undervisningsministeren siterte en spesiell innbydelse som var kommet fra inderne til denne australske folkegruppen og hevdet at de kunne hjelpe til å finne «de rette slags løsninger på Asias problemer».

MATFORS, SVERIGE

Barneboken «Glade familier» av Elizabeth Bradburne er gjort om til en musical, «En splitter ny dag», som oppføres i Sverige for tiden. Både dyre- og menneskerollene i stykket spilles av barn i forskjellige aldre. Ved en forestilling i Matfors ble aktørene spurt hvorfor de tar del i stykket. Svarene lød slik: «For å få folk til å forstå hva som skjer i verden.» «Jeg vil spille noe som skjer i virkeligheten hver dag.» «Vi skal lære oss å gi, og lære andre å gi.» «Man viser hva man mener, hva som er riktig og galt.»

ge hva angår nasjonalinntekt pr. hode og lenge før den tid vil den franske totalproduksjon ligge høyere enn i noe vest-europeisk

land. Grunnen er tildels at Frankrike, i motsetning til Vest-Tyskland, har satset på vekstindustrier som flyindustrien, informa-

sjonsindustrien og den elektroniske industri.

Ole David Koht Norbye i Arbeiderbladet.

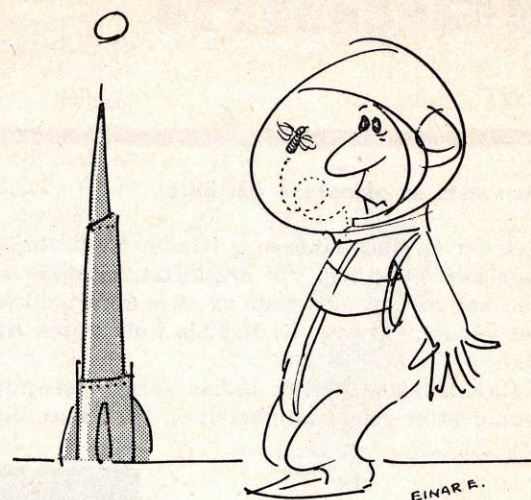
UTSYN

Dette er en av 26 tegninger av Einar Engebretsen, som alle handler om aktuelle temaer i vår tid. Vi nevner noen få:

- Fremtidsforskeren
- Fremmedgjøring
- Boligkontrakten
- Fremskrittet
- Konformistene
- Den permanente revolusjon

Tegningene er samlet i et hefte
— Bare kr. 6,-

Kan bestilles fra: Moralsk Opprustning, Boks 3018, Elisenberg, Oslo 2

SVAKSTRØM ER VÅR STYRKE

Vår spesialitet:
Alt materiell for
avslutning av
svakstrømskabler

80 år som
spesialforretning i
svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S

Rådhusgt. 3, Oslo 1

Bruk
kvalitetsprodukter
fra

A S SABA

Exklusiv swimmingpool i glasfiberarmerad plast (6-8 mm veggtykkelse) **13.800:-**

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper härigenom helt ifrån arbete och kostnader för formsättning, spackling, målning och underhåll. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

Bahama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvärmare, bräddavlopp, bottenavlopp, inbyggd belysning samt mahognytrappa med rostfria ledstänger. Pris endast 13.800:- kr fritt fabrik inkl. 2 servicebesök (exkl. moms.)

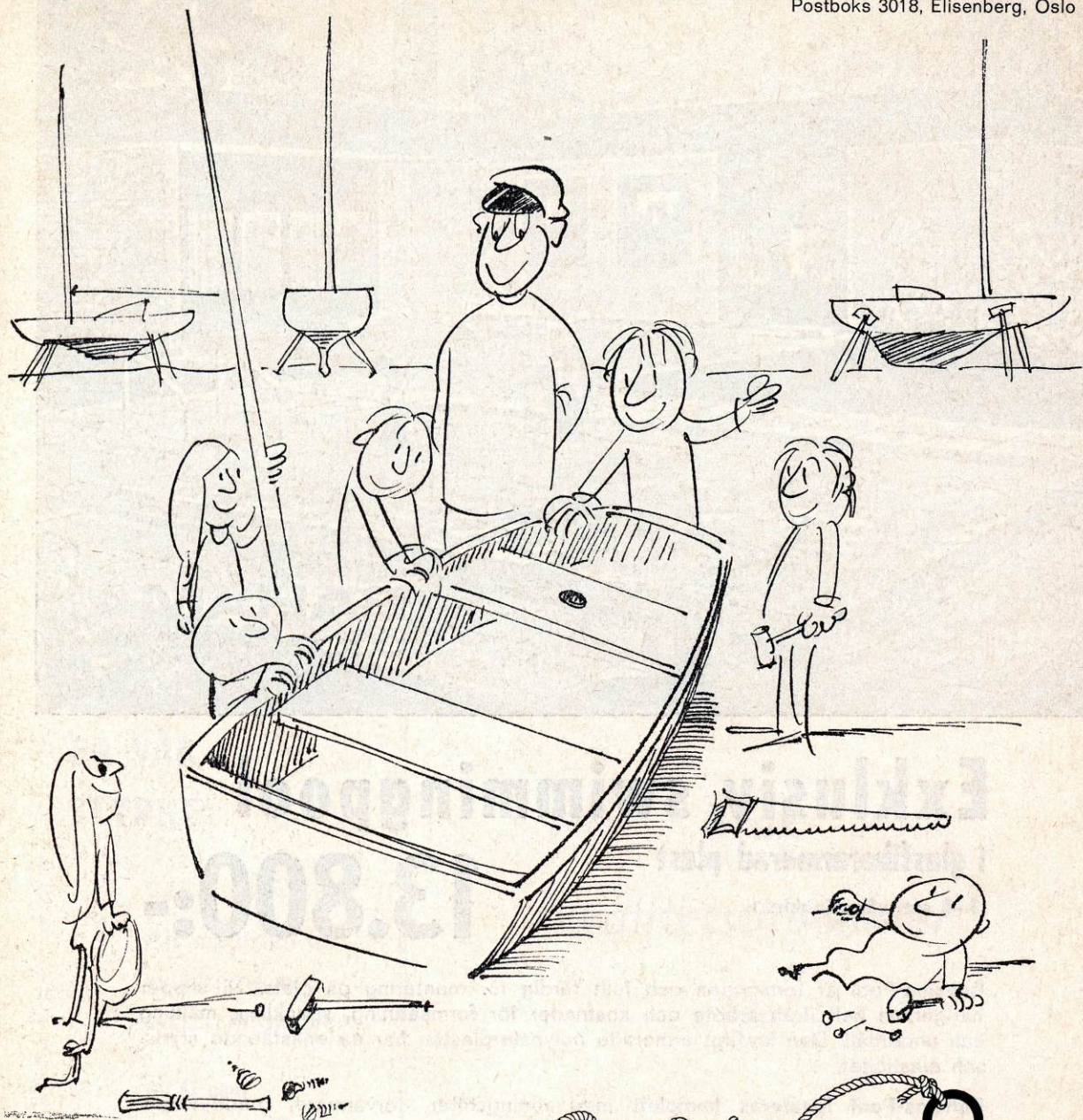
Vi levererar utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr!

BAHAMA-POOL AB

Box 145, 542 00 Mariestad
Tel. 0501/145 64

BÅTPLANER?
Rådspør
Båt-PONTUS
Gøteborgs
Frihavn
Tel: 51 07 04

Båt
PONTUS